

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ЗВІТ ВИКЛАДАЧА
КАФЕДРИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА № 1
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО ЗА 2021 РІК**

1.	Прізвище, ім'я та по-батькові.	Копйова Ірина Анатоліївна
2.	Науковий ступінь, вчене звання, посада.	Канд. юрид. наук, асистент
3.	Тема і обсяг запланованої річної науково-дослідної роботи.	Кримінальна відповідальність виконавця кримінального правопорушення (1,5 друк.арк.)
4.	Тема і обсяг фактично виконаної науково-дослідної роботи.	Кримінальна відповідальність виконавця кримінального правопорушення; актуальні проблеми кримінальної відповідальності за окремі кримінальні правопорушення (1,7 друк.арк.).
4.1.	Форма впровадження виконаних НДР (розділи монографії, підручника, навчал. посібника, наукові статті, тези та інш.).	<p>Стаття: Копйова І. А., Таволжанська Ю. С. Співвиконавці катуванні. <i>Вісник асоціації кримінального права України</i>. 2021. № 1 (15). С. 91–110 (0,4 друк.арк.)</p> <p>Стаття (надійшла до редакції): Копйова І. А. Кримінально-правова кваліфікація дитячого секстингу, сексторшену і онлайн-грумінгу. <i>Вісник Асоціації кримінального права України</i>. 2021. № 2 (16) (0,6 друк. арк.).</p> <p>Стаття Копйова І. А., Мічківський Р. В. Актуальні питання вдосконалення інституту кримінальної відповідальності неповнолітніх. <i>Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки»</i>. 2021. № 5 (39). С. 86-95 (0,2 друк. арк.).</p> <p>Тези: Копйова І. А. Підстава кримінальної відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні / Матеріали міжнародної наукової конференції «Проблеми впровадження нового Кримінального кодексу у правову систему України» (м. Харків, 7 квітня 2021 р.) / редкол. : Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко, І. А. Вишневська; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Робоча група з питань розвитку кримін. права Коміс. з питань прав. реформи, Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права», Консулт. місія Європейського Союзу в Україні. Харків : Право, 2021. С. 112–114 (0,1 друк. арк.).</p> <p>Копйова І. А. Юридична визначеність невідомої співучасті у проекті нового КК України / Матеріали міжнародної наукової конференції «Проект Кримінального кодексу України у вимірі верховенства права» в рамках V Харківського міжнародного юридичного форуму (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 21 вересня 2021 р.) (надійшли до редакції), (0,1 друк. арк.).</p> <p>Копйова І. А. Доведення до самогубства: порівняльний аналіз ознак складу у чинному і новому Кримінальних кодексах України. Міжнародна наукова конференція «Особлива частина Кримінального кодексу України: система та зміст» (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 20-22 жовтня 2021 р.) (надійшли до редакції), (0,3 друк. арк.).</p>

4.2.	Наукова новизна отриманих результатів	<p>Встановлення особливостей об'єктивних і суб'єктивних ознак співвиконавства у катуванні (як на підставі виключно положень КК України, так і з урахуванням положень Конвенції 1984 р.) надало можливість зробити такі висновки. 1. Співвиконавцем катування є особа, яка у співучасті ще хоча б із одним співвиконавцем або співвиконавцем і співучасниками, які здійснюють інші ролі, вчинила акт (декілька актів) поведінки, що утворює (у єдності становлять) або хоча б одне з варіативних діянь (побої, мучення або інші насильницькі дії), або діяння, що призвело до настання одного із варіативних наслідків (сильного фізичного болю або фізичного чи морального страждання). 2. Співвиконавець катування може вчинити це кримінальне правопорушення власними діями чи бездіяльністю (безпосередній співвиконавець), скористатися іншою особою як «засобом» вчинення кримінального правопорушення або доручити (делегувати) його вчинення іншій особі (опосередкований співвиконавець). 3. Співвиконавець катування може приєднатися до вчинення катування на будь-якому етапі реалізації цього кримінального правопорушення. У разі досягнення змови на вчинення катування до початку застосування насильства, співвиконавець підлягає відповідальності за катування, вчинене групою осіб за попередньою змовою (ч. 2 ст. 127 КК України). У випадку досягнення змови на вчинення катування вже під час реалізації об'єктивної сторони цього кримінального правопорушення, переслідування співвиконавця відбувається за ч. 1 ст. 127 КК України, а обставина співучасті у катуванні враховується при призначенні покарання (як обставина, що підвищує ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення – п. 3 ч. 1 ст. 65 КК України). 4. Частина 1 ст. 1 Конвенції 1984 р. визначає інструмент для юридичної оцінки події чи поведінки як «катування». Однією із умов для визнання вчиненого «катуванням» є участь у цьому правопорушенні державної посадової особи чи іншої особи, яка виступає як офіційна. Інші особи, які не виступають як офіційні, можуть бути учасниками катування за умови підбурювання, завідомості чи мовчазної згоди на це правопорушення державних посадових осіб чи інших осіб, які виступають як офіційні. При цьому головна ідея Конвенції полягає не в тому, щоб охарактеризувати випадки співучасті у- чи причетності до- катування провладних суб'єктів. А в тому, щоб наголосити на необхідності обов'язкової участі цих осіб у події катування. 5. Якщо за обставини співучасті у катуванні державна посадова особа чи інша особа, яка виступає як офіційна, безпосередньо вчиняє катування, вона є виконавцем (співвиконавцем) цього правопорушення. Коли ж за співучасті у катуванні державна посадова особа чи інша особа, яка виступає як офіційна, своїм діянням створює умови для вчинення цього правопорушення, її слід визнати організатором,</p>
------	---------------------------------------	--

підбурювачем або пособником катування, залежно від тієї ролі, яку вона виконала. 6. Якщо державна посадова особа чи інша особа, яка виступає як офіційна, за домовленістю (попередньою чи досягнутою під час катування) не перешкоджає цьому правопорушенню, вчинюваному особою, яка не виступає як офіційна, перша своєю бездіяльністю усуває перешкоди і тим самим сприяє вчиненню катування, тобто виступає пособником катування. При цьому не перешкоджання катуванню не слід плутати із психічним насильством, при застосуванні якого провладний суб'єкт є співвиконавцем катування. Так, психічне насильство визначається, зокрема, у випадках цілеспрямованого впливу державної посадової особи чи іншої особи, яка виступає як офіційна, на психіку потерпілого пасивною присутністю при катуванні, у якому бере участь й особа, яка не виступає як офіційна. 7. Ст. 1 Конвенції 1984 р. охоплює й випадки причетності до катування державних посадових осіб чи інших осіб, які виступають як офіційні. Так, у не перешкоджанні катуванню з боку державної посадової особи чи іншої особи, яка виступає як офіційна (поза співучастю у цьому кримінальному правопорушенні), а так само у не вжитті вказаними особами належних заходів із розслідування цього кримінального правопорушення, слід убачати причетність до катування у виді заздалегідь не обіцяного потурання катуванню.

Наразі існує багато проблем з модернізацією інституту кримінальної відповідальності неповнолітнього, а тому вважаємо за необхідне взяти до уваги при реформуванні національного кримінального законодавства такі пропозиції:

- 1) переорієнтуватися з каральних заходів на виправні та виховні, беручи досвід Швейцарії та залишити один з видів покарань – громадські роботи; використовувати освітні заходи, можливо і «шокову терапію», назначати особистих опікунів із числа працівників поліції;
- 2) привести у відповідність до п. 5.1. «Пекінських правил»: реалізувати в кримінальному законодавстві принципи індивідуалізації та диференціації відповідальності неповнолітніх з дотриманням принципу відповідності, а саме призначати покарання не тільки з урахуванням ступеню тяжкості вчиненого злочину особою, а й особливостей такої особи;
- 3) за досвідом США реалізувати диференційований підхід: до неповнолітніх, що становлять підвищену суспільну небезпеку, які винні у вчиненні діяння, що пов'язане із застосуванням насильства до іншої особи або повторному вчиненні менш тяжких злочинів, передбачити встановлення суворих заходів покарання у виді позбавлення волі; використовуючи освітні заходи, можливо і «шокову терапію», назначати особистих опікунів з числа працівників поліції;
- 4) ґрунтуватися при призначенні заходів кримінально-

правового характеру на теорії неосудності, неможливості притягнення до відповідальності осіб, що не досягли певного віку через їх психо-фізіологічні особливості.

За результатами аналізу питання про шляхи кваліфікації таких явищ сьогодення як дитячий секстинг, сексторшен та онлайн-грумінг зроблено такі висновки. Якщо учасником дитячого секстингу є повнолітня особа, яка одержала від дитини через засіб зв'язку її зображення у відверто сексуальному образі, її дії мають отримати кримінально-правову оцінку як виготовлення дитячої порнографії (ч. 3 ст. 301¹ КК) і її зберігання (ч. 1 або ч. 2 ст. 301¹ КК залежно від відсутності або наявності мети збуту чи розповсюдження). У такому разі дорослий учасник секстингу використовує дитину, яка себе фотографує чи знімає відео у відверто сексуальному образі, як «знаряддя» виготовлення дитячої порнографії. Якщо ж учасником дитячого секстингу є неповнолітня особа (яка досягла 16-річного віку), то відповідальність за такі діяння настає лише у разі наявності мети збуту чи розповсюдження дитячої порнографії. Якщо повнолітній учасник секстингу переслідує мету одержати від дитини її зображення у відверто сексуальному образі, щоб потім погрожувати їх збуту чи розповсюдити для отримання нових таких зображень, то має місце сексторшен, який слід кваліфікувати як виготовлення дитячої порнографії (ч. 3 ст. 301¹ КК), зберігання дитячої порнографії з метою збуту чи розповсюдження (ч. 2 ст. 301¹ КК) і примушування неповнолітньої особи або малолітньої особи до участі у створенні дитячої порнографії (ч. 3 або ч. 4 ст. 301¹ КК). Якщо метою сексторшену є зустріч із дитиною онлайн чи у реальному житті для вчинення з нею будь-яких дій сексуального характеру чи розпусних дій або втягнення дитини у виготовлення дитячої порнографії, то такий сексторшен слід кваліфікувати як виготовлення дитячої порнографії (ч. 3 ст. 301¹ КК), зберігання дитячої порнографії з метою збуту чи розповсюдження (ч. 2 ст. 301¹ КК) і залежно від етапу вчинення сексторшену: або як готування до домагання дитини для сексуальних цілей, або як замах на це кримінальне правопорушення, або як закінчене домагання (ст. 156¹ КК). Побудова в мережі Інтернет повнолітньою особою довірливих стосунків з дитиною для майбутньої зустрічі з метою вчинення стосовно неї будь-яких дій сексуального характеру чи розпусних дій або втягнення її у виготовлення дитячої порнографії становить собою онлайн-грумінг і має кваліфікуватися як готування до домагання дитини для сексуальних цілей.

Розглядаючи питання підстави кримінальної відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні в проекті нового КК, зроблено такі висновки. Вбачається, що п. г) ч. 3 ст. 2.8.2 суперечить положенням ч. 1 ст. 2.8.10 проекту. Так, сполучник «або»

має бути замінений на «та», адже ст. 2.8.10 містить вказівку зазначати у формулі кваліфікації про вид співучасника і форму співучасті. Крім того, у п. г) ч. 3 ст. 2.8.2 йдеться про посилання на відповідну частину ст. 2.5.4 КК (ч. 2 містить ознаки простої групи, ч. 3 – організованої групи, ч. 4 – злочинної організації), тоді як у ст. 2.8.10 зазначається, що посилання на форму співучасті у формулі кваліфікації здійснюється вказівкою на ч. 2 (проста група) або ч. 3 (організована група) ст. 2.5.4 КК. Для узгодження ч. 4 і п. б) ч. 1 цієї статті, як вбачається, бажано додати положення: «... вид співучасника та частину 2 статті 2.5.4 цього Кодексу». Вбачається за доцільне доповнити ст. 2.8.10 частиною п'ятою на кшталт: «5. Кримінальне правопорушення, вчинене у складі організованої групи співучасником, крім організатора, кваліфікується за статтею Особливої частини цього Кодексу про кримінальне правопорушення, вчинене організованою групою, з посиланням на частину 2 статті 2.5.2 цього Кодексу, незалежно від тієї ролі, яку він виконував у злочині, та частину 3 статті 2.5.4 цього Кодексу. Якщо організатор виконав ще й роль виконавця, то його діяння кваліфікується з посиланням на частини 2 і 3 статті 2.5.2 цього Кодексу». Вбачається за доцільне доповнити статтю 2.5.1 КК частиною другою на кшталт: «2. Склад кримінального правопорушення, вчиненого у співучасті, встановлюється із урахуванням ознак складу обумовленого змовою кримінального правопорушення, що передбачені в статті Особливої частини цього Кодексу, та ознак, передбачених статтями 2.5.2 та 2.5.4 цього Кодексу».

Аналізуючи питання юридичної визначеності невдалої співучасті у проєкті нового КК України, зроблено висновок, що з метою забезпечення відповідності п. б) ч. 2 ст. 2.4.2 проєкту вимогам достатньої чіткості, зрозумілості та передбачуваності слід викласти ч. 2 ст. 2.4.2 в такій редакції: «2. Готуванням до кримінального правопорушення також визнається співучасть, що не відбулася (невдала співучасть): а) вступ у змову на вчинення кримінального правопорушення, однак неспроможність організатора, підбурювача чи пособника виконати діяння, обумовлене змовою, до початку виконання об'єктивної сторони кримінального правопорушення, або б) відмова від вступу в змову на вчинення кримінального правопорушення».

Результатом порівняльного аналізу ознак складу доведення до самогубства у чинному і новому Кримінальних кодексах України стала пропозиція викласти ст. 4.1.8 проєкту в такій редакції: «Стаття 4.1.8. Схиляння до самогубства або сприяння самогубству. Особа, яка схилила іншу людину до самогубства, за відсутності ознак доведення до самогубства, або сприяла самогубству, внаслідок чого воно було здійснене, –

		вчинила злочин 7 ступеня». У свою чергу ст. 4.1.9 проекту надати вигляд на кшталт: «Стаття 4.1.9. Схиляння до спроби самогубства або сприяння їй. Особа, яка схиляла іншу людину до самогубства, за відсутності ознак доведення до спроби самогубства, або сприяла самогубству, що не було доведено до кінця з причин, що не залежали від волі цієї людини».
5.	Участь у розробці законопроектів та проектів інших нормативних актів.	—
5.1.	Участь у підготовці законопроектів (кодексів та інших законів).	—
5.2.	Рецензування (підготовка експертних висновків) проектів законів та інших нормативних актів	—
5.3.	Робота консультантом комітетів Верховної Ради України.	—
5.4.	Робота консультантом інших вищих та державних органів влади у науково-консультативних радах при Верховному Суді та Конституційному Суді України.	—
6.	Зв'язок з практикою:	
6.1.	Проведення узагальнень практики застосування законодавства та проведення інших соціологічних досліджень	—
6.2.	Підготовка доповідних записок до судових, правозастосовчих та інших державних органів.	—
6.3.	Участь у розробці наукових висновків за зверненням суддів Верховного Суду та Конституційного Суду України.	—
6.4.	Прочитані лекції практичним працівникам, участь у семінарах для практичних працівників	—

6.5.	Підготовка відповідей (висновків) на запити органів державної влади та місцевого самоврядування, організацій та громадян	—
7.	Чи є ви депутатом місцевої ради, чи входите до складу інших органів місцевого самоврядування	—
8.	Участь у конференціях, семінарах (повна назва та дата та місце проведення). (окремо вказати участь у зарубіжних конференціях)	<p>Міжнародна наукова конференція "Проблеми впровадження нового Кримінального кодексу у правову систему України" (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 7 квітня 2021 р.).</p> <p>Науковий семінар, присвячений 90-річчю від дня народження професора Людмили Миколаївни Кривоченко – «Класифікація як проблема епістемології в кримінально-правових науках» (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 20 квітня 2021 р.).</p> <p>Конституційний салон «Антидискримінація» в рамках V Харківського міжнародного юридичного форуму (Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 22 вересня 2021 р.).</p> <p>Міжнародна наукова конференція «Проект Кримінального кодексу України у вимірі верховенства права» в рамках V Харківського міжнародного юридичного форуму (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 21 вересня 2021 р.).</p> <p>Міжнародна наукова конференція «Особлива частина Кримінального кодексу України: система та зміст» (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 20-22 жовтня 2021 р.).</p>
9.	Видавнича діяльність (монографії, статті, навчальні посібники, тези та ін.) дати перелік надрукованих у 2021 р. робіт та їх обсяг, кількість друкованих аркушів	<p>Стаття: Копйова І. А., Таволжанська Ю. С. Співвиконавці катування. <i>Вісник асоціації кримінального права України</i>. 2021. № 1 (15). С. 91–110 (0,4 друк.арк.)</p> <p>Стаття (надійшла до редакції): Копйова І. А. Кримінально-правова кваліфікація дитячого секстингу, сексторшену і онлайн-грумінгу. <i>Вісник Асоціації кримінального права України</i>. 2021. № 2 (16) (0,6 друк. арк.).</p> <p>Стаття Копйова І. А., Мічківський Р. В. Актуальні питання вдосконалення інституту кримінальної відповідальності неповнолітніх. <i>Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки»</i>. 2021. № 5 (39). С. 86-95 (0,2 друк. арк.).</p> <p>Тези: Копйова І. А. Підстава кримінальної відповідальності за співучасть у кримінальному правопорушенні / Матеріали міжнародної наукової конференції «Проблеми впровадження нового Кримінального кодексу у правову систему України» (м. Харків, 7 квітня 2021 р.) / редкол. : Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко, І. А. Вишневська; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Робоча група з питань розвитку кримін. права Коміс. з питань прав. реформи, Громад. орг. «Всеукр. асоц. кримін. права», Консулт. місія Європейського Союзу в Україні. Харків : Право, 2021. С. 112–114 (0,1 друк. арк.).</p> <p>Копйова І. А. Юридична визначеність невдалої співучасті</p>

		<p>у проєкті нового КК України / Матеріали міжнародної наукової конференції «Проект Кримінального кодексу України у вимірі верховенства права» в рамках V Харківського міжнародного юридичного форуму (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 21 вересня 2021 р.) (надійшли до редакції), (0,1 друк. арк.).</p> <p>Копйова І. А. Доведення до самогубства: порівняльний аналіз ознак складу у чинному і новому Кримінальних кодексах України. Міжнародна наукова конференція «Особлива частина Кримінального кодексу України: система та зміст» (м. Харків, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 20-22 жовтня 2021 р.) (надійшли до редакції), (0,3 друк. арк.).</p>
9.1.	Вказати публікації, з зазначенням вихідних даних, у наукометричних базах даних Scopus , Web of Science (окремо та тільки проіндексовані)	—
9.2.	Вказати публікації, з зазначенням вихідних даних, у інших наукометричних базах даних.	<p>Стаття «Співвиконавці катування»; «Кримінально-правова кваліфікація дитячого секстингу, сексторшену і онлайн-грумінгу» («Вісник асоціації кримінального права України», індексація: Index Copernicus Journals Master List Google Scholar WorldCat Scientific Indexing Services (SIS) General Impact Factor (GIF)ResearchBib - Academic Resource Index).</p> <p>Стаття «Актуальні питання вдосконалення інституту кримінальної відповідальності неповнолітніх» (Міжнародний науковий журнал «Інтернаука», індексація : Index Copernicus International (ICI); Polish Scholarly Bibliography; ResearchBib; Ulrichsweb Global Serials Directory; Google Scholar; Наукова періодика України; Bielefeld Academic Search Engine (BASE); Electronic Journals Library; Open J-Gate; Academic keys; Staats- und Universitätsbibliothek Hamburg Carl von Ossietzky.)</p>
10.	Чи являєтесь членом редакційної колегії якого-небудь видання	—
11.	Вказати членом якої спеціалізованої вченої ради ви є	—
12.	Опонентом яких дисертаційних захистів були	—
13.	Підготовка відгуків на автореферати. (окремо докторські та кандидатські)	—
14.	Чи були у звітному році лауреатом\стипендіатом	—

15.	Співробітництво з закордонними організаціями	—
16.	Участь у наукових заходах спільних з облдержадміністрацією	—
17.	Участь у наукових дослідженнях на госпрозрахунковій основі	—
18.	Які відзнаки чи нагороди отримали у звітному році.	—
19.	Науково-дослідна робота зі студентами (гурток, кількість студентів у гуртку, кількість наукових статей та тез, надрукованих студентами самостійно або у співавторстві з викладачем, участь у конференціях)	Стаття у співавторстві: Копйова І. А., Мічківський Р. В. Актуальні питання вдосконалення інституту кримінальної відповідальності неповнолітніх. <i>Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»</i> . Серія: «Юридичні науки». 2021. № 5 (39). С. 86-95. Наукове керівництво статті Ханішин М. О, Ромашко О. І. Аналіз новел кримінального законодавства щодо відповідальності за кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i> . 2021. № 4. С. 489-492. Наукове керівництво 14 тез.

Звіт обговорено та затверджено на засіданні кафедри
(протокол № ___ від _____ 2021 р.).

(підпис)